SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
GÜLHANE FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON FAKÜLTESİ
ENGELSİZ EYLEM PLANI

1. GİRİŞ

Bu eylem planı, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi öğrencileri başta olmak üzere tüm engelli bireylerin eğitim, klinik uygulama, sosyal yaşam ve fiziksel ortamlar dahilinde tam ve eşit katılımını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Plan, Engelsiz Öğrenci Koordinatörlüğünün "Erişilebilir Üniversite" hedefleri, SBÜ Engelsiz Öğrenci Koordinatörlüğü Yönergesi, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Erişilebilirlik Kılavuzu, Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun esas alınarak şekillendirilmiştir.

Bu belge, lisans öğrenciliği yaşamında engelli bireylerin eşit, erişilebilir ve kapsayıcı bir şekilde yer alması başta olmak üzere; mevcut durumun analizine dayalı olarak erişilebilirlikteki eksikleri tespit etmeyi, bu eksiklerin giderilmesi için hedef ve stratejileri belirlemeyi ve sürekli bir iyileştirme döngüsü oluşturmayı amaçlamaktadır. Fakültemiz sağlık alanında meslek insanı yetiştirdiğinden plan; derslikleri, klinik ve uygulama alanlarını, egzersiz salonlarını ve fakültenin sunduğu fizyoterapi hizmetlerini de kapsamaktadır.

2. AMAÇ VE HEDEFLER

2.1. Genel Amaç

Gülhane Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi'nin tüm akademik, fiziksel, klinik ve dijital ortamlarını kapsayacak şekilde, engelli bireylerin eğitim hayatına tam katılımını sağlayacak kapsayıcı, adil ve sürdürülebilir bir öğrenme ortamı oluşturmaktır.

2.2. Stratejik Hedefler

- Engelli birey sayısı, engel türleri, mevcut destek hizmetleri, eksikler vb. verilerin kişisel verilerin korunması esaslarına uygun olarak toplanması,
- Fakültedeki tüm fiziksel alanların (derslik, klinik, egzersiz salonu, laboratuvar, ortak kullanım alanları) erişilebilirlik standartlarına uygun hale getirilmesi,
- Engelli öğrencilerin sınav, klinik uygulama, staj, ders kayıt gibi süreçlerinde bireysel ihtiyaçlara uygun düzenlemelerin kalıcı hale getirilmesi,
- Akademik ve idari personelin erişilebilirlik ve farkındalık konusunda eğitilmesi,
- Birimin sunduğu fizyoterapi hizmetlerinde iletişim, bilgilendirme ve onam süreçlerinin erişilebilir hale getirilmesi,
- Sosyo-kültürel etkinliklerin planlamasında erişilebilirliğin ana kriterlerden biri olarak belirlenmesi,
- Öğrenci temsiliyetinin artırılarak sürekli geri bildirim mekanizmalarının oluşturulması.

3. DURUM ANALİZİ VE GERİ BİLDİRİMLER

3.1. Fiziksel Mekanlara Erişim

- **Giriş ve Ulaşım:** Fakülte binasına erişimi sağlayan rampa ve girişlerin uygunluğu ve Erişilebilirlik Kılavuzu esas alınarak denetlenecek; erişilebilirlik izleme ve denetleme faaliyetleri fakülte düzeyinde koordine edilecektir. [Fakülte binası girişinde tekerlekli sandalye (TS) kullanımına uygun rampa ve bina içinde asansör bulunmaktadır.]
- **Asansörler:** Asansörlerde sesli kat bildirimi, Braille alfabesi ve acil yardım sistemi gibi özelliklere ilişkin çalışmalar fakülte düzeyinde koordine edilecektir. [Fakülte asansörlerinde engelli bireylerin kullanabileceği özellikler mevcuttur. Engelli öğrencilere asansör kullanımı için özel manyetik kart verilmektedir.]
- **Tuvaletler:** Engelli tuvaletlerinin sayısı, bulunduğu katlar ve dönüş alanı gibi ölçüleri değerlendirilecek, eksikliklerin giderilmesine yönelik talepler SBÜ Engelsiz Öğrenci Koordinatörlüğüne bildirilecektir. [Engelli tuvaletler bina içerisinde planlanmıştır ancak aktif olarak kullanılmamaktadır]
- **Derslikler:** Sıraların sabit yapısı nedeniyle hareket alanının dar olduğu dersliklerin belirlenmesi ve tekerlekli sandalye kullanıcıları için uygun düzenin sağlanması gerekmektedir. Sıraların sabit olmadığı dersliklerden yararlanılarak öğrencilere uygun imkan sunulması esastır. [Fakülteye ait dersliklerde TS kullanan öğrencilerin hareketine uygun alan bulunmaktadır. TS'ye uygun taşınabilir mobil masaların temin edilmesi önerilir]
- **Klinik ve Uygulama Alanları:** Fizyoterapi klinikleri, egzersiz salonu, elektroterapi ve manuel terapi kabinlerinde tekerlekli sandalye manevra ve transfer alanlarının, ayarlanabilir yükseklikli tedavi masalarının ve yürüme/paralel bar alanına erişimin değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi koordine edilecektir. [Fakülteye ait uygulama alanlarında TS kullanan öğrencilerin hareketine uygun alan bulunmaktadır. TS'ye uygun taşınabilir mobil masaların temin edilmesi önerilir]
- **Uyarıcı Yüzeyler ve Yönlendirmeler:** Hissedilebilir yüzey ve yönlendirme tabelaları kısmen mevcuttur. [Fakülte girişindeki engelli rampası ve merdivende uyarıcı yüzey (kaydırmaz bant) ve yönlendirmelerde eksiklik mevcuttur.]
- **Acil Durum ve Tahliye:** Acil durum ve tahliye planlarının engelli bireyleri kapsayacak şekilde (yardımcı kişi görevlendirmesi, tahliye ekipmanı vb.) güncellenmesi gerekmektedir.

3.2. Bilgiye Erişim ve Akademik Düzenlemeler

- **Sınav Uygulamaları:** Fakültemiz bünyesinde "ek süre, bire bir sınav uygulaması, büyük puntolu kağıt, okuyucu/yazıcı desteği gibi" bireyselleştirilmiş çözümlerin uygulanması esas alınacaktır.
- **Klinik Uygulama Laboratuvar:** Klinik uygulama laboratuvarlarında engelli öğrencilerin görev dağılımı, uygulama alanı ve uygulamalı beceri sınavlarına ilişkin uyarlamaların,

programın öğrenme çıktıları korunacak şekilde belirlenmesi ve uygulamadan sorumlu öğretim elemanlarıyla koordineli yürütülmesi uygun olacaktır.

- **Okuma ve Çalışma Salonları:** Engelli bireylerin verimli olarak çalışabilmeleri için okuma salonlarında uygun ortamın sağlanması koordine edilecektir. [TS'ye uygun taşınabilir mobil masaların temin edilmesi önerilir]

3.3. Sosyo-Kültürel Faaliyetlerde Erişim

- **Etkinlik Alanları:** Konferans salonları, açık hava alanları ve etkinlik salonlarına erişilebilirlik fakülte düzeyinde koordine edilecek, bu çerçevede söz konusu alanlardan yararlanılması sağlanacaktır.
- **Duyurular:** Etkinlik ve kulüp faaliyetlerinin duyuruları erişilebilir dijital formatlarda yapılacak ve fakülte resmi internet sitesinde paylaşılacaktır.
- **Kulüp Katılımı:** Öğrenci kulüplerinin faaliyetlerinin, engelli öğrencilerin ihtiyaçlarını da göz önüne alınacak şekilde organize edilmesi faydalı olacaktır. Bu amaçla fakültemiz öğrenci topluluğu [Çizginin Ötesi Öğrenci Topluluğu vb.] faaliyetleri düzenlenirken engelli bireylerin de ihtiyaçları dikkate alınacaktır.
- **Zamanlama ve Mekan:** Faaliyetlerin planlamasında engelli bireylerin erişim imkanları dikkate alınarak organize edilecektir.
- **Farkındalık Etkinlikleri:** Farklı tarihlerde engelli bireylere özel fakülte düzeyinde farkındalık etkinlikleri planlanacaktır.

3.4. Tutumlar ve İnsan Kaynağı Sorunları

- **Farkındalık Eksikliği:** Akademik ve idari personele engelli bireylerle iletişim, haklar ve ihtiyaçlar konularında eğitim verilmesi önerilmektedir. Bu konuda Üniversitenin ilgili birimleri ile koordineli çalışılması faydalı olacaktır.
- **Mesleki İletişim:** Fizyoterapi öğrencilerinin engelli bireylerle etik, saygılı ve erişilebilir iletişim kurma becerilerinin ders içi ve ders dışı etkinliklerle desteklenmesi önerilmektedir.
- **Danışmanlık Hizmetleri:** Fakülte Dekanlığı ve Engelsiz Fizyoterapi Birimi tarafından engelli öğrenciler için rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin sunulmasına yönelik rehber hazırlanmaktadır.

4. BEKLENTİLER VE İHTİYAÇLAR

Aşağıda yer alan konularla ilgili çalışmalar yapılması ve bu konularda SBÜ bünyesindeki diğer birimlerle koordineli çalışılması engelli bireylerin eğitim kalitesinin artırılmasında olumlu katkılar sunacaktır.

- Her katta erişilebilir tuvaletlerin bulunması,
- TS kullananlar için TS'ye uygun mobil masaların temin edilmesi,

- Personele fakülte bünyesinde SBÜ Engelsiz Öğrenci Koordinatörlüğünce eğitim verilmesi,

Ayrıca Üniversite bünyesinde;

- Öğrencilerle birlikte erişilebilirlik konusunda tasarım odaklı düşünme atölyeleri düzenlenmesi,
- Engelli öğrencilerin geri bildirimlerini düzenli olarak toplayacak bir dijital sistem oluşturulması,

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bu eylem planı ile hedeflenen iyileştirmelerin hayata geçirilmesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi'nin kapsayıcı bir öğrenme ortamı sunmasına önemli katkı sağlayacaktır. Planın uygulanması sürecinde izleme ve değerlendirme adımlarıyla sürekli gelişim esas alınacaktır.

Bu eylem planı gelişmelere bağlı olarak güncellenecek; uygulamalar Engelsiz Öğrenci Koordinatörlüğü, Fakülte Yönetimi, Engelsiz Fizyoterapi Birimi ve ilgili öğrenci temsilcileriyle eşgüdüm içinde yürütülecektir.